

3. Vejetasyonun Sınıflandırılması; Fitososyoloji

Prof.Dr. Fatmagül GEVEN

- ▶ *Fitososyoloji (Bitki sosyolojisi); herhangi bir bölgenin vejetasyonunu bitkilerin birbirleri ile ve çevreleriyle olan ilişkilerinden yararlanarak araştırır ve vejetasyonu bitki birlikleri (Assosiasyon) halinde sınıflandırır. Fitoekoloji (Bitki ekolojisi) ise bitkiler ve bitki birliklerinin çevre ile olan ilişkilerini inceler.

Bitki Sosyolojisi Birimleri

- ▶ Bitki Sistematiğinde olduğu gibi Bitki Sosyolojisinde de uniteler (birimler) hiyerarjik olarak sınıflandırılır. Sistematikte temel birim TÜR dür. Bitki sosyolojisi sistematiğinde ise temel birim BİTKİ BİRLİĞİ (Asasyasyon) dir. Sosyolojik unitelerin (Sintaksonların) tespiti ekolojiden çok floristik yapıyı oluşturan türlere dayandırılmaktadır.

- ▶ Özellikle karakteristik türler (Diagnostik) birliğin oluşturulmasında önemli rol oynamaktadır.
- ▶ Birliđin üst birimleri **Alyans, Takım, Sınıf** (ve **Üst Sınıf-Günümüzde kullanılmaz**).
Alt birimleri ise Alt Birlik, Deđişken ve Fasiyes'tir.

- ▶ Alyansın oluşturulmasında; çalışmalar büyük bölgeye yayıldığı zaman farklı olan birliklerin mevcut bazı özelliklerine göre bir araya getirilmesiyle mümkündür. Yeni bir alyans mutlaka 2 birlik ile tanımlanmalıdır.
- ▶ Floristik uygunluklarına göre alyansların birleşmesinden takımlar, takımların birleşmesinden sınıflar meydana gelir.

- ▶ Takımlar aynı zamanda ekolojik bir birim durumundadır. Her takım toprak, su, yükseklik gibi geniş ekolojik sınırları belirtir.
- ▶ Sınıflar ise birçok durumda bitki formasyonlarıyla aynı olarak kabul edilir.
- ▶ Nihayet sınıflar da birleşerek bitki gruplarını meydana getirirler; bunlar ise bitki coğrafyası bölgesine karşılıktır.

- ▶ Sosyolojik birimlerin adlandırılması için J. Braun-Blanquet dominant ve karakteristik bitkinin cins köküne değişik ekler getirmiştir. Birlik'te bu ek **etum**'dur.
- ▶ Tür ismi(epitet) ise “i” hali ile kalır.

- ▶ Braun-Blanquet, Zurich-Montpellier Ekolüne göre bitki birliğini tanımlarken **“belirli bir ekolojinin varlığını ortaya koyan, bazı karakteristik veya sadece o birliğe ait bir takım türlerle tayin edilen, yaşadığı çevre ile dengede olan ve nispeten değişmez bir bitki grubudur”** ifadesini kullanmıştır.

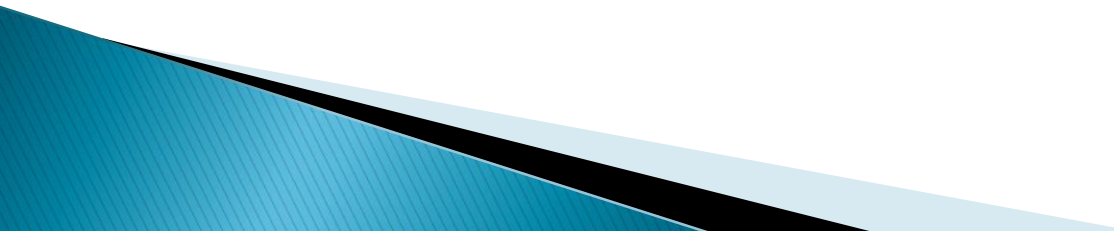
- ▶ Karakteristik türler ve ayırt edici türler esas alınarak belirlenen bitki birlikleri, sintaksonomik kurallar çerçevesinde alyans, ordo, sınıf gibi üst kategorilere bağlı olarak sınıflandırılırlar. Türkiye’de Orman Ekosistemlerinin Bağlı olduğu bazı Sintaksonomik birimler tabloda verilmiştir.

- ▶ **Class**
- ▶ *QUERCETEA ILICIS* Br.–Bl. 1947 ex A. & O. Bolòs Y Vayreda 1950
- ▶ **Order**
- ▶ *Quercetalia ilicis* Br.–Bl. 1936 em. R.M. 1974
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Oleo–Ceratonion* Br.–Bl. 1936 em. R.M. 1974
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Quercion ilicis* Br.–Bl. (1931) 1936 em. R.M. 1974
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Quercion calliprini* (Zohary 1962) Quézel, Barbéro and Akman 1978
- ▶ **Order**
- ▶ *Pistacio–Rhamnetalia alaterni* Rivas–Martinez 1974
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Gonocytiso pterocladi–Pinion brutiae* Barbéro, Chalabi, Nahal and Quézel, 1976
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Ptosimopappo bracteati–Quercion microphyllae* Barbéro, Chalabi, Nahal and Quézel 1976
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Querco calliprini–Juniperion excelsae* Barbero and Quézel 1979
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Andrachno–Quercion cocciferae* Barbéro–Quézel 1979

- ▶ **Class**
- ▶ *QUERCETEA PUBESCENTIS* Br.– Bl. 1947 ex A. & O. Bolòs Y Vayreda 1950
- ▶ **Order**
- ▶ *Quercu cerridis–Carpinetalia orientalis* Quézel, Barbéro and Akman 1980.
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Quercion frainetto* Horvat 1954.
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Carpino betuli–Acerion hyrcani* Quézel, Barbéro and Akman 1978
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Cisto laurifolii–Pinion pallasianae* Akman, Barbéro and Quézel 1978.
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Quercion anatolicae* Akman, Barbéro and Quézel 1979
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Staphylleo pinnatae–Buxion sempervirentis* Quézel, Barbéro and Akman 1980.

- ▶ **Order**
- ▶ *Quercus pseudocerridis*–*Cedretalia libani* Barbéro, Loisel and Quézel 1974.
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Abieto cilicicae*–*Cedrion libani* Quézel, Barbéro and Akman 1978.
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Lonicero nummulariaefoliae*–*Cedrion libani* Quézel, Barbéro and Akman 1978. .
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Ostrya carpinifoliae*–*Quercion pseudocerridis* Quézel, Barbéro and Akman 1978
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Adenocarpo complicati*–*Pinion pallasianae* Quézel, Barbéro and Akman 1978
- ▶ **Alliance**
- ▶ *Geranio libani*–*Cedrion libani* Quézel, Barbéro and Akman 1978.

- ▶ **Class**
- ▶ ***QUERCO-FAGETEA*** (Br.-Bl and Vlieger 1937) Fuk. and Fab. 1968.
- ▶ **Order**
- ▶ ***Rhododendro pontici-Fagetalia orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Crataego pentagynae-Fagion orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980.
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Castaneo sativa-Carpinion orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980.
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Alnion barbatae*** Quézel, Barbéro and Akman, 1980
- ▶ **Order**
- ▶ ***Pino sylvestris-Piceetalia orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980.
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Veronico peduncularis-Fagion orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980.
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Geranio iberici-Pinion orientalis*** Quézel, Barbéro and Akman 1980.

- ▶ **Order**
  - ▶ *Fagetalia sylvaticae* Pawlowski 1928.
  - ▶ **Alliance**
  - ▶ *Fagion sylvaticae* Quézel, Barbéro and Akman 1980.
  - ▶ **Order**
  - ▶ *Populetalia albae* Br.–Bl. Ex Tchou 1948.
-

- ▶ **Class**
- ▶ ***ALNO-POPULETEA* Knapp 1959**
- ▶ **Order**
- ▶ ***Platanetalia orientalis* Knapp 1959.**
- ▶ **Alliance**
- ▶ ***Platanion orientalis* Karpati and Karpati 1961.**
- ▶ **Class**
- ▶ ***VACCINIO-PICEETEA* Br.-Bl. 1939**
- ▶ **Order**
- ▶ ***Vaccinio-Piceetalia orientalis* Br.-Bl. 1939.**

- ▶ Bitki sosyolojisi birimlerinin (sintaksonların) adlandırılmasında karışıklıkları önlemek için son yıllarda “Bitki sosyolojisi nomenklatür kodu” (Code of International Phytosociological nomenclature) hazırlanmıştır.

4. Türkiye'nin Doğal Gymnospermae Taksonlarına Ait Teşhis Anahtarı